

Příklad (5. – Lax-Milgram lemma vs Fredholm alternative II)

Consider $\Omega \subset \mathbb{R}^d$ a Lipschitz domain. Let $a, b \in \mathbb{R}$. Consider the problem: For given $\mathbf{f} = (f_1, f_2) \in (L^2(\Omega))^2$ find $\mathbf{u} = (u_1, u_2) \in (W_0^{1,2}(\Omega))^2$ solving

$$\begin{aligned} -\Delta u_1 - a\Delta u_2 + u_1 &= f_1 & \text{in } \Omega, \\ -\Delta u_2 - b\Delta u_1 + u_2 &= f_2 & \text{in } \Omega, \\ u_1 = u_2 &= 0 & \text{on } \partial\Omega. \end{aligned}$$

Under which conditions on a, b the system has for any $\mathbf{f}$ a weak solution?

┌

Poznámka (Prerekvizita řešení: vlastní vektory Δ jako ortogonální báze $W_0^{1,2}$ a ortonormální množina v L^2)

Definujme operátor $\Delta : W_0^{1,2} \rightarrow W_0^{1,2}$ tak, že Δu je taková pravá strana $f \in W_0^{1,2}$, že u je slabým řešením $\Delta u = f$, neboli $-\int \nabla u \cdot \nabla v = \int f v$ ($= \int \Delta u v$).

Víme, že existuje ortogonální báze $W^{1,2}$ složená z vlastních vektorů Δ (tj. slabých řešení $-\Delta u = \lambda_k u$), která je zároveň ortonormální množina v prostoru L^2 . Navíc nenulová vlastní čísla $\rightarrow \infty$.

└

Řešení

$\mathbf{u} \in (W_0^{1,2}(\Omega))^2$ je slabé řešení, když $\forall \varphi \in W_0^{1,2}$:

$$\begin{aligned} \int (-\Delta u_1 - a \Delta u_2) \varphi + \int u_1 \varphi &= \int f_1 \varphi, \\ \int (-\Delta u_2 - b \Delta u_1) \varphi + \int u_2 \varphi &= \int f_2 \varphi. \end{aligned}$$

Jelikož ω_i je báze $W_0^{1,2}$ a rovnice jsou lineární a „uzavřené na limity“, stačí nám, když budou splněné pro $(\omega_i) \subset W_0^{1,2}$:

$$\begin{aligned} \lambda_i(u_1)_i + a \cdot \lambda_i \cdot (u_2)_i + (u_1)_i &= \overbrace{\int -\Delta(u_1 + au_2)\omega_i}^{=f((u_1)_i + a(u_2)_i)\omega_i\lambda_i\omega_i + 0} + \overbrace{\int u_1\omega_i}^{=f((u_1)_i\omega_i)\omega_i + 0} = \int f_1\omega_i = (f_1)_i, \\ \lambda_i(u_2)_i + b \cdot \lambda_i \cdot (u_1)_i + (u_2)_i &= \overbrace{\int -\Delta(u_2 + bu_1)\omega_i}^{=f((u_2)_i + b(u_1)_i)\omega_i\lambda_i\omega_i + 0} + \overbrace{\int u_2\omega_i}^{=f((u_2)_i\omega_i)\omega_i + 0} = \int f_2\omega_i = (f_2)_i, \end{aligned}$$

kde $u_j = \sum_{i=1}^{\infty} (u_j)_i \cdot \omega_i$ a $(f_j)_i = \int f_j \omega_i$. Tedy $(u_1)_i$ a $(u_2)_i$ odpovídá řešení

$$\begin{pmatrix} \lambda_i + 1 & a \cdot \lambda_i \\ b \cdot \lambda_i & \lambda_i + 1 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} (u_1)_i \\ (u_2)_i \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} (f_1)_i \\ (f_2)_i \end{pmatrix}.$$

Tj. řešení existuje právě tehdy, když všechny $(\forall i)$ tyto soustavy mají řešení (jelikož $\lambda_i \rightarrow \infty$, tak konvergence $\sum (f_j)_i \omega_i$ nám garantuje konvergenci $\sum_{i=1}^{\infty} (u_j)_i \omega_i$). To je pro libovolné $\mathbf{f}$ tehdy, když $(\forall i)$

$$\det \begin{pmatrix} \lambda_i + 1 & a \cdot \lambda_i \\ b \cdot \lambda_i & \lambda_i + 1 \end{pmatrix} = (\lambda_i + 1)^2 - a \cdot b \cdot \lambda_i^2 \neq 0,$$

tedy například, když $a \cdot b \leq 0$.

Under which condition on $\mathbf{f}$, the system has a solution?

Řešení

V případě, že $(\lambda_i + 1)^2 - a \cdot b \cdot \lambda_i^2 = 0$ pro některá i , pak je druhý řádek matice násobkem prvního, tedy i $(f_2)_i$ musí být stejným násobkem $(f_1)_i$ (pro všechna taková i).